

РУСКИ НОВИНИ

ЗА РУСИНОХ У КРАЛБОВИНИ С. Х. С.

Виходеа раза у тижњу. — Цена на цели рок 100 дин. На 1/4 рока 50 дин. Погодне ч. 2 дин. Власник: Руске Народне Просвете Друштво. Основателски редактор Димитрије Павич.

Нови Сад
штварток 13. августа 1925.

Рукописи и други писма треба послац на адресу „Руски Новини“ Нови Сад, Божинска улица бр. 2. — Претпакту на Руске-Народне Просве. Друштво Руски Крстур (Бачка).

При Греко - Католикох у Македонији

Македонију позна наш парод лем по мену. О Македонији аса дајо повесци може буц даки наш католик, који цагдае службованја у Јужнай Србији и то шицко ћо ми знаме. А спас заслугује Македонија, да јо већеј познаме уж зос причини, жеј таж живе коло 300 фамилији Греко католикох. Вони ће находити у срезу Струмици и Девделија роштати дас на 8 валалох а мајо дим дох напојох.

Греко католики у Македонији подпадају под наше владичество а нам препоји. Владица их тога року перши раз нашаје а и вона перши раз у свој животу увиделе својот „деца владику“.

О тим интересантним посещењијама еден паноцет так: Пред нашим најомнијегом до Риму пошли аме медии наших греко-католикох у Македонији. Опрај нас до Скопља пришол вицеархијакон зос Струмици О. Христофор Димитриевич. Пред тој пошли аме гајзибаном до Струмици. Сама варош далеко од агенцији 42 километри. Рано аме шедли на аутомобил и преко горох и планинах пришли до Струмици. При драке сртнене дагдае човека јак шедла магарца. На лево и

право при драке стоя велики једи заштити јак або прекрасне жите. Ипце видио разруџовали стари дече, машински пушки, шрапнели, граната и друге койци — стог ту јак страшни спомен на киркаву војну. Народ уж анал, же приходиме и зос својим паноцетом Агапасијом Ивановичем сердечно нас дочекај и привитал. Наш Владика окружени од народа пошол до новеј абудовање Церквиочки, да јо благослови и да одслужи велику архиерейску Службу. Под час служби прегварел Преосвящени Владика гу народу целија слова, да буду шицки по божјески и по честленија. Церква була полна польојчка народа. Ту було немочних старцих, мочних хлопох, женех, легињох, дечниках и малих дечецах. Може повесци, жеј ридко дагдае пайц тельо дечије кесије башту. Преосвящени и двоје покрецел. То лем знаје, жеј у њих моралки живот високо стој.

По Служби Божјој були ушорени црковни рахунки, и вислуховал ше народ. Опченити понос буј на управни власти, који не допуштају да је за цркву зберају милодари. Гвари, жеј кед би не то допуштела би шицки и православни даровали за католички Церкви. Класци не бояј, да и други не прейду па католическу виру. Јак је, так је, Ма-

кедонија једва барс агозна мисија жеј, котра би ведро већеј добра прinesла католическа култура и просвета, жеј ћо приноши тераз, кед у њеј примитивна турска култура. Но попладнију була вечурна зос каџаньем пописана родитељем, як да у страху Божјим виховају својој дасци. Потом аме шицки пошли на наш нови теметов, у красним положајема и добрым порядку. На уходу стог написано: „Грчко католичко гробле“, а од православног одељења зос сјну драгу. Кед аме зохабели царство мртвих вратили аме је назад о. Агапасијови на поц.

На други два дна најавили аме валај Радово и Нову Махалу, у котрим була тиж одслужена архиерейска св. Служба Божја по каџаньем. У Струмичким срезу буј ипце сдеј наш валај Гетерлије, але у војни цалком ровзали и јонте је койкуда розишили. Но тих пезабутих дњох у Струмици волала нас дужносц и до другога среза до Девделије. Преосвящени наш Владика је од народа сердечно одпинај а вони лем једно исадали да го је скорей зам увидиа. Јак аме пропровадели у Девделије, напишеме у другим числу.

Читайце „Руски Новини“!

„Ако то чудо дјело?“

Дјело је сладко зашмеляј, одруцел шекеру, шеднул з бабу пред хижу па нову камену лавочку па почал баби приповедац, још нешка у леше докија. Баба је шмеляла и шмеляла, од великеј разбоси и задопольства з руками кљанкала и з ногами подскаковала.

Но але за кратке време почала баба мурчаја жуброниц, бо не була задовољна, дјеви то було чежко па запита бабу:

„Оада је хора?“

„Не“ гуторела нагнївајо баба, але то ме гнїва же нас у таким красним дому нікто не опатри а је не поштује. Кед је бироја што да може нас јакди час послац на валајску роботу јак је каждого човека“.

„А је би ти сцела?“

„Идз до леса, и погаји од тога по дубу да је постави за бироја!“

Дјело вжал шекеру, положајел на плецу и пошол до леса гу дубу. Там закричал:

„Добри дјен!“

„До таке“ озве је грозо зос

ФЕЛЬТОН

Зос народнога добра

Не задовољна баба.

Дал Бог, же једен стари дјело зос свою бабу прешаја вељо роки. Вони були таки худобни, же по три дни не мали хлебика у своји хижи, уж би стари пребули и зос млеком од своји подлјеј кози, хтора попасовала корени по драгох.

Дјело и баба од младости бивали у јединеј ніскай худобнє хижочки, хтора уж од старини почала је вељац и прецевац на јакду страну. Дјело мал једен подрани ујаш цого попшел на индустрију и на швега, а так исто и баба мала једну заплатану сукњу. Кед ишла до валају вжалала дјеви заплатани ујаш јака була горучава.

Еднога дна пошол дјело до леса, да рубе древа. Кед зос шекеру замахнује, пајаја лем учув глас зос дуба.

„Милија дјетку, не рубије, бо то ме боли! Кед ме посанујеш, сполији ци шицко цогод лем сцеш!“

Дјело па то одруцел шекеру упатрел ше на дуб и почал је чудовац:

„Оада је тебе душа и цело, же ми так гуториш!“

„Хоч немам душу и цело јак човек, але зато церним так јак и ти! Я ли даскуји же ји ме посановал, а тераз жадај јоци по воли!“

Дјело од страху позна дораз јо да запита?

„Нараз! лем запита богаство!“

„Добрел Идз дому, шицко у шоре!“

„Дал би Бог!“

Дјело вжал шекеру на плецу и погледаје је дому јак пайбаржеј моногол. Здалека видио же је уњо шицко пременсло: Место подлјеј хижи стала једна красна зос камену хижу з великима облаками, у хижи вешелијаки ствари, у цинијици вина и паленки, на пойдае тельо међи жита, же було досц на дасчеј ројки, у хлебох велики красни воли, крави, конј и швиц, по двору је преходија вешелијаки дробијак и красни били кози и овци. На предаја ишла баба у чистих валајских шматох, а на глави чарна гадвабна хусточка и радосно причекала:

даскалі чланки школскога закона, хтори нас найбажней интересую.

Чл. 3. Ученик у основнай школе тирва 6 роки.

Чл. 4. Ходзене до основнай школы в обязанне.

Чл. 24. Ученикі дзялкіні су рэдзюно ходзяць до школы за цяле време інколонавання. Лес тут шо одшлебодзку ѿ основнай школы, хтorki пасля свіршэння IV. класк прейду до істраднай школы.

Дакле по закону, кождэ дзяцко, мужчынскага і жаночнага пола, ад 6 да 12 роках ёсць ў обязанні да школы, т. б. школьнік. Школьна ёсць дзялкінне заведение. У тих дзялкінных заведеніях праз рокі дзеци ёсць заснаваны ѿ прэпісаным учбікім плану, коіму слаша ціль, да наша дзеци постаку набожнік, ученик домолюбків і почтень грашадар.

Надлежная дзялкінна власці добре з'яла, яе дзе ёсць запуштаю школы, там ёсць мужчына повекшованац цемніці. Зато сінна мільёны трошин держава на школы. Але в строгі пакторы пад піка. Ітрого жаре таких родичоў, хтори ёсць усудзіаў сваёй дзеци ад школьнікі, а строго бы карала і хачкіго, хто бы без прычын шыслі дзеци от школы отшлебодзіц.

Чл. 24. Июставане ѿ школы ёсць рахуе ёдно крац, — або ёдно погодаднне. Учитель неоправданы июставанкі прыводзіц школьнікому одбору. Школьны одбор за такі июставанкі по закону кара учениковага родича, тутора або тогу у кого школьнік служык.

Дакле учитель, кед напіску дзеци пра кару, школьнік одбор кед каре родичоў поступуе по закону, бо жытак вонкі бы зробілы преступленне і вонкі бы буды покараны.

Ту стажеваме жес:

I.) По зарэдзенню міністэрства пра кождым поездным каранію краем законам прэписанай кара шыслі ёсць 20 днів таўсень на марка,

II.) по чл. 24. предсідатель школьнага одбора (біров) дзялкіні выглазі кару на

свойство мене. Но але од тэхнічнага краю у тэхнічнага краю ёсць 20 днів таўсень на марка.

Цар імператар ліда-генерала па ше му грожаў:

„Кед у твой рэгімент не будае лепши ігор, пошлем це звес твою генераліцу па робилю до Сибірі!”

Діло і баба барз ше позлекали и вона му туторы:

„Іду твой до леса и півецтвому цю у дубу, да це постави за цара! Ведаю будаеш ты сам заповедац у дзялкінне!”

Діло не ішмел вецей пойсі до леса гу дубу, але баба меркозала за цік па мушел звершиц ей жаданне. Прышол гу дубу и модлі го зесіні:

„Не гнітай ше, баба жада да мі поставиш за цара!”

„Сцскай”.

Стары ёсць напішацел од хільцаў бешеди и жалосно пошол дому.

Там уж не ішмел свой генеральски дом, але го баба чекала у царскай палаты на балкону одсац на ныго махала зесіні чипкасту хусточку.

време бэ кішак мушки ѿ зесіні хішкі запілаци.

А тэраа чуйме, под якіма условиямі може ёсць дзецко напісац зесіні школы.

Чл. 26. „Ученик ёсць може напісац зесіні школы кед ёсць інвалідно хорык або кед ёго хорота така, які опасна за другі дзецы. Кед ёсць без родзякоў або худобік або кед пра постарэнне престарел, и то хлапец наеарышац 15 а даўжыне 14 рокі. О тым судан школьнік надворник або міністэрства на предложэніі школьнага одбору а у случаю хорота на школьнага дохторскага свядочні.

З того ёсць видан, які хтори до 12 рока не смерша шесту класу, мужчына ходзяць и даюць до кождоденной школы, класы да 15 а даўжына до 14 роках. А у кождакім случаю може ёсць дзецко напісац зесіні школы зямік або пасля рэспіна надлежнай власці. Зато кед ёсць дагодзі такім случаю, то дарва треба якіх прыкладу одбору, котруму предсідатель біров.

Чл. 22. „Школьны рок ёсць пачыні 1 септембра”.

Дакле 1 септембра кождэ родзяк длужен скончыц дзецко навігі — і кім тэхі шорово посылаць до школы. Ту дармо жылі ёден, другі, які у полю работы не смершчыл, дзецко нах треба, іছе за време не може ходзяць бэ то пінко задармо. Захібы ёсць вакансі, якіх ніхто не може преступіц без кары.

Всім чытателям уж ёсць познато, якіе предложэніі пред парламентом проект новага школьнага закона. Кед іছе тогу року будзе прыняті к потвердзенію ѿ тогіх прэпісак котры інтересуюць родзякоў прыватнім у нашых міністэрствах.

М. Польскі

Правна порада

ПОЛЬСКИЙ ЗАКОН -- ПАШНЯК

Дас ёсць інвалідніца нашыякоў (інвалідны), іхніе собственіе зainteresаваных гарадоў, одлучуе о скіпетру пашніца, о ванасіх буякоў і коркаках, як і с тая,

Але народ не любел апі цара апі царину на вішлікі бешеды прыношель і грожэлі ше, же ѿ зесіні престола арудзя лебі забиць.

Баба як царыца не сцела да жыя у вічнім страху пра забітку, па гуторы старому -- цару: „Руски цар апі годзіну не снгурні за свой жыцьтв! Сигурні дам сам Бог! Іду до леса и півезд тому цю у дубу, пайце постави за Бога!

Стары-цар закаменел од чуда и страху, цю Вона од ныго сце па песьце лойсі. Але баба му подругі раз так ѿштро зашкодзіла, які мушел послухац. Помали ступакі пошол до леса, фігура пра дубом сталі и на остатку цихім гласом гуторел:

„Пребач, пане баба не да мірал! Вона сце да мі поставиш Богом!”

„Ляпол наій берес тебе и твою бабу! Не заслужэли спе ильше другі дам да будзене пес и сукі!”

У тото време претворэл ёсць діло на кундрастотага пса, кед пришол дому вицца пра п'яного цугава суха, па одстрац ходзізі блукаючи по ванадох, глядзячы одруткі за живот, док ёднога дня не загінулі од гладу.

І. Ф.

Келько і які животні може поздняня жыцьця на панку пушніці.

Главному сабранию обычно біров предсідатель, а ма ѿн зволіць кед вен, лебі ванады, лебі 1/2-ва от жыцьцях ванады.

Вроців вілюнчых главнаго сабрания мож вспліхрац на жуланійскі управы адбор, а отаць на міністэрству прафреды.

Позелі ванадыкі пашнікі засмокточні з дзвядзе міністру.

Лес под допатрунком дозволено пасці каі отворына нашыяку, які драгох і дильвох вабранено и каре ше.

Бічном и вайчаком преко рока старшим дозволено лес на одасленім месце пасці.

Кажды газда дзялкен сваёй жыцьці якіх так ізначыц, да ёсць то добра виды.

Кед прыдае до спора о знаках на меді, треба ёсць обраціц на ванадох, хтори уредзяц ствар, а хто ёсць задоволіны, за 30 дніў ма суд ручніц.

Кед прыліком комасіці не буде дильвох охабені так, да хажды може гу свой жыцьці дойсіц, ванада дзялкен новы дильво отворыц на молбу зainteresаваных, хтори зноша к трохі таго отворы. Потребна жем за такі дильво ма ѿ пугем скепролігіці набавіц, кед ёсць саім зainteresавані не злока.

Кажды дзялкен до конца марта ѿ гуашынкох очніці, а жем и драгу ѿ дынкіц, док не кінчыц, а аранку (штугу на бегельяні вагребіц, як ёсць пасынкі.

Бателіово и панцернага юшніе нешлебодно предац, кед ёсць пе зошніцкім чысле од аранкі.

Хаскоўскіх итицох, их гіпада и вайца не дзволено требыц.

Рой своіх пчолох за два дні ма право пчолар и на вудзей жыцьці ванады, пасля цюх дильво рой тогу, хто влапа лебі дра шеднул.

Кожону и лай, лес так и там пілебодно жочыц, як и дзе пасці дзвядзе.

Др. М. Хайнік.

До нове у Швеце

ФРАНЦУСКА

Уж 10 да тирва и Французскі штрайк банкавых ванадынкох. Штрайк тэх прэшнрел по цалей жыцьці. И кед ѿн банкі ѿ пакія ѿсім засніваніем ад тога штрайка церкві будзе барс веялоцца жыцьці Французскі.

ПОЛЬСКА

Польска влада одредзеха, да не шыпіц Немікі, котры витиралі за Немецціу віселя зесіні Польскі, як то у времену од 48 годзін. Исто то зроби и Немецціа зесіні Польскі.

ЧЕХОСЛОВАКІЯ

Ческі новині явіяю, же пашніца ільбіранкі за парламент адбуду ёсць на 15 лютамбра.

КИТАІІ И МОСКВА

Китайска влада іменавала свога послачніка у Москву Сумігачіл, котры буде посланік и Французскі и Немецці. Дипломаті та толькую як знак барс білых односніціх медалей Китайем и Москву.

РУМУНИЯ

У Румуніі появілі ёсць великі жэмкі праців Жидоў. Так у варошу Чак и Букрушту воразбічали Жидоў пашнікі дуб

тјан. Жандармерији и војска људи кро-
бели шор.

РУСИЈА

Польски новини пишу, же не у близ-
шевицким војску шире промагалаца про-
тив нешкавшег близијека влади. Пе-
дакво заштрелен 49 грађанах највећеј
интелигенцији.

БУЛГАРСКА

Забивања у Булгарској и даље тираш
У вароши Варни одсудаен 33 особи па
шимери.

Цо нове дома

НОВА ТАРИФА

Од 15 септембра ступи до живота нова
железничка тарифа за цалу нашу државу. Јеј буде вона висока иже не ака
вам же роби о том да је заведе же да
буде праведна и у односу до вред-
ности пакета.

НОВИ ЗАКОН О ШТАМИИ

Парламент пријео нови Закон о штам-
пи а дне 7. т. м. Краљ го и потписао,
зос тим закон ступа до живота.

ПОЛИТИЧСКА СИТУАЦИЈА

По изгласаним Закону о Штампи парла-
мент распуштили ка 2 кешави и министри
зос посланицимаше рознили. Једни пошли на
Влада пријају реферат Јого Вел. Краљу
а други же поросходили по купелью, а
дајуши пошиљи и медаљи народу кортеши-
рац. Медаља тима највећеј Радичевић а-
ктирају да скрно нову свою тајну. Народ же не може преподовац, чо не то

стало. Дајковић недај проглас у котрији
ше врача изаза до централизму а Ради-
каља тримају конференцију, бо јаше не
вери Радичу и болше ко буде кад их
вон напусти. Покаже споразум највећеј
дло Давидовича то је бешедује, же би
требало да вон ступи до влади. У тим
случају би же најшкавша влада претно-
рила у концептацију, а споразум би же
виведе у пралији духу. Кром того не
бешедује, же и Спахо прейде до Давидови-
чевеј партији, бо Радич цалком напуштаје
Босну. Дучка о владе Радикали-Радич Де-
мократи -- пишу новиник же, акачи одстра-
јају Нанића. Тей новеј владе були бы
вездове Луба Јовановић, Радич и Дави-
довић. Чи то так буде увидиме до е-
шениј.

МОСТ ПРИ БЕЗДАНУ

Да је свој Бечка зос Баранија ма же
збудовац мост при Бездану. За мост уж
одредено 1,600,000 динари.

НОВИ ШОР У КАРЧМОХ

Министар финансиских поднисао нови
шор за хифами и карти. Вон ма 108
параграфа а тачко же одредаује, када же
шаме предавац напод. Карчијаре же го
буду мушки тримац од аугуста.

Зос наших валадох

ЗАГРЕБ.

Преч. панџец Михајло Мудри, па-
рох, у Рускији Керестуре заровал на-
шеш га, катол. Семинарија на поклоне
красних дарувак од 1000 дка. Управа сер-
дечијо даскује.

НОВИ САД

За худобну новосадску нашу церкву
купели честити и вредни синове покеј-
нога Јака Надвордња зос Кере-
стур Јако, Габор и Мойсеј једи
красни чарки барашњовој ризи за цену
од 5500 динари. Наш руски народ им
на тим даруваку сердечно даскује а все-
могући Бог им нај тога добре дне па-
паци.

Од редакцији

Штампария у котреји је
друкују нашој новини па-
бавела шицки модерни ру-
ски слова, котри уж при-
шли. Явљаме зато нашим
читатељом же од тераз
буџу и нашој новини ви-
ходциј у краинеј форми и
иже зос лепшим содер-
жанијом, чо до тераз не
було возможно, бо зме ку-
бureli зос словами. На-
ших приятељох модлите,
да нашој новини по пешеј
рознирују и нових пред-
платникох придобију.

ОГЛАШУЈЦЕ у „РУСКИ НОВИНИ“

ОГЛАШУЈА.

Давам до знанја, же сом у Керестуре розширил
своју

ГОСТИНИЦУ

па јо препоручујем ЧЕСНОМУ ОБЩЕСТВУ
за отримоване свадзбох

ДЮРА МИКЛОШ

ГОСТИНИЧАР.